EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 8.10.2026
COM(2026) 535 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Poročilo o delovanju in učinkih uredbe o izvajanju pristaniških storitev

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Poročilo o delovanju in učinkih uredbe o izvajanju pristaniških storitev

1. UVOD

Vzdolž 60 000 km dolge obale v Evropski uniji (EU) deluje več kot 1 000 komercialnih pomorskih pristanišč. EU je tako ena od svetovnih regij z največjim številom pristanišč. Med temi pristanišči jih je 327[1] del vseevropskega prometnega omrežja – 97 jih je v „jedrnem“ omrežju, 230 pa v „celovitem“ omrežju.

Uredba (EU) 2017/352 Evropskega parlamenta in Sveta (v nadaljnjem besedilu: Uredba)[2] ima tri glavne cilje. Prvi cilj je zagotoviti okvir za izvajanje pristaniških storitev. Drugi cilj je zagotoviti, da je vzpostavljen ustrezen okvir za privabljanje potrebnih naložb v vseh pomorskih pristaniščih vseevropskega prometnega omrežja. Tretji cilj je zagotoviti enake evropske konkurenčne pogoje v pristaniščih in med pristanišči po vsej Evropi.

Kot je navedeno v uvodni izjavi 10, Uredba ne predpisuje posebnega modela za upravljanje pomorskih pristanišč in nikakor ne vpliva na pristojnost držav članic, da skladno s pravom EU zagotavljajo negospodarske storitve splošnega pomena. Na podlagi Uredbe so mogoči različni modeli upravljanja pristanišč, v kolikor je zagotovljeno spoštovanje okvira za izvajanje pristaniških storitev in skupnih pravil o finančni preglednosti iz Uredbe.

Komisija je morala v skladu s členom 20 Uredbe predložiti to poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu najpozneje 24. marca 2023. To poročilo je mogoče predložiti šele leta 2026, in sicer iz dveh razlogov: (i) zaradi zamud držav članic pri predložitvi zahtevanih informacij in (ii) zaradi nizke stopnje odziva deležnikov na vprašalnik[3].

V tem poročilu je poudarjen učinek izvajanja Uredbe. Njegov namen je prikazati trenutno stanje izvajanja Uredbe in njenega delovanja, upošteva pa se tudi morebiten napredek, dosežen v okviru Odbora EU za sektorski socialni dialog v sektorju pristanišč, kot zahteva člen 20 Uredbe. To poročilo ni ocena Uredbe.

To poročilo temelji na:

– uradnih obvestilih držav članic pri uporabi Uredbe,

[1] 283 morskih pristanišč ter 44 mešanih morskih pristanišč in pristanišč na celinskih vodah.

[2] Uredba (EU) 2017/352 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. februarja 2017 o vzpostavitvi okvira za izvajanje pristaniških storitev in skupnih pravil o finančni preglednosti pristanišč (UL L 57, 3.3.2017, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/352/oj).

[3] V okviru podporne študije, ki jo je Komisija naročila za zbiranje podatkov ter posvetovanje z državami članicami in zadevnimi deležniki. Podporna študija je priložena temu poročilu.

– ugotovitvah podporne študije (objavljene skupaj s tem poročilom), ki jo je Komisija naročila za zbiranje podatkov ter posvetovanje z državami članicami in zadevnimi deležniki prek vprašalnikov in ciljno usmerjenih razgovorov,

– izmenjavah informacij z državami članicami in deležniki iz pomorske industrije v okviru strokovne skupine Komisije, tj. Evropskega pristaniškega foruma[4],

– izmenjavah informacij z organi držav članic, pristojnimi za pomorska pristanišča, pri izpolnjevanju njihovih obveznosti obveščanja Komisije[5].

Dialog med Komisijo, nacionalnimi organi, pristojnimi za pristanišča, in različnimi deležniki iz pomorskega in pristaniškega sektorja poteka v okviru Evropskega pristaniškega foruma, tj. strokovne skupine, ki jo je ustanovila Komisija.

Evropski pristaniški forum je bil ustanovljen maja 2017 kot posebna strokovna skupina. Njegova naloga sta izmenjava informacij in svetovanje o pristaniških zadevah, zlasti pa svetovanje Komisiji glede pobud za spodbujanje enotnega izvajanja Uredbe in njegovo podporo.

Evropski pristaniški forum sestavljajo organi iz 27 držav članic, drugi javni subjekti (npr. države članice EGP) in 15 organizacij, ki zastopajo pristaniške poklice in industrije.

Od ustanovitve se je Evropski pristaniški forum sestal desetkrat, razprava pa je potekala o širokem naboru vprašanj, ki so v neposrednem interesu pristaniškega sektorja. Od začetka delovanja je razpravljal zlasti o nekaterih ključnih določbah Uredbe, predvsem o določbah o: (i) dostopu do trga pristaniških storitev, (ii) preglednosti, (iii) pristojbinah, (iv) posvetovanjih, (v) mehanizmih za obravnavo pritožb in (vi) prehodnih določbah.

Komisija je v okviru tega zbrala vprašanja o nekaterih določbah Uredbe in podala smernice glede najprimernejšega načina za njihovo obravnavo. Zastavljena vprašanja in podani odgovori so na voljo kot priloga k zapisniku tretjega sestanka Evropskega pristaniškega foruma z dne 14. decembra 2018.

Med nadaljnjimi temami razprav Evropskega pristaniškega foruma so bile: (i) zakonodajne pobude ali pobude politike, ki jih je Komisija predlagala od ustanovitve strokovne skupine, (ii) možnosti financiranja pristanišč, (iii) študije, ki so jih za Komisijo izvedli svetovalci, (iv) izmenjave informacij o primerih dobre prakse v pristaniškem sektorju, (v) povratne informacije podskupin Evropskega pristaniškega foruma in (vi) splošne povratne informacije deležnikov.

Komisija je za zbiranje podatkov o izvajanju Uredbe naročila storitve svetovalca za izvedbo naloge „Podporna študija za poročilo o izvajanju Uredbe (EU) 2017/352 o vzpostavitvi okvira za izvajanje pristaniških storitev in skupnih pravil o finančni preglednosti pristanišč“[6].

[4] Evropski pristaniški forum (E03542), https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=sl&do=groupDetail.groupDetail&groupID=3542.

[5] Kot je zahtevano v členih 16 (Obravnava pritožb), 17 (Ustrezni organi) in 19 (Kazni) Uredbe.

[6] Evropska komisija: Generalni direktorat za mobilnost in promet, *Support study for the Report on the implementation of the Regulation establishing a framework for the provision of port services and common rules on the financial transparency of ports (EU) 2017/352* (Podporna študija za poročilo o izvajanju Uredbe

Namen naloge je bil pripraviti pregled v podporo temu poročilu o izvajanju, in sicer na podlagi: (i) ciljno usmerjenih vprašalnikov za države članice, upravne organe pristanišč, izvajalce pristaniških storitev in ladjarske družbe ter (ii) ciljno usmerjenih razgovorov z upravnimi organi pristanišč in izvajalci pristaniških storitev. Študija za ugotavljanje dejstev prikazuje stanje izvajanja Uredbe.

Študija zajema obdobje od januarja 2023 do aprila 2024. Prvotno naj bi trajala 12 mesecev, vendar je bila zaradi počasnega odzivanja številnih držav članic in deležnikov na vprašalnike podaljšana.

V okviru tega se organi 8 od 22 pomorskih držav članic, kar je več kot tretjina, niso odzvali na vprašalnike, čeprav so bili večkrat opomnjeni, tudi od Komisije. Enaka neodzivnost je bila opažena pri deležnikih. Upravni organi pristanišč iz 10 držav članic, torej skoraj polovica, na vprašalnik sploh niso odgovorili, nadaljnjih šest pa jih je odgovorilo le delno. Pri izvajalcih pristaniških storitev so bile številke spodbudnejše. Sedem držav članic je še vedno poslalo nepopolne odgovore, iz 15 držav članic pa so bili prejeti popolni sklopi odgovorov.

Kot je razvidno iz zemljevidov, vključenih v podporno študijo, je bila skupna stopnja odziva neenakomerna, saj so nekatere države članice ali deležniki podali le delne odgovore ali sploh niso odgovorili, in to kljub večkratnim pozivom tako svetovalca kakor Komisije k predložitvi povratnih informacij. Zato je treba ugotovitve študije glede reprezentativnosti obravnavati previdno.

2. IZVAJANJE UREDBE PO POGLAVJIH

2.1. Poglavje I: Predmet urejanja, področje uporabe in opredelitev pojmov

Poglavje I Uredbe, ki ga sestavljata **člena 1 in 2**, določa splošni okvir Uredbe.

Člen 1 Uredbe (predmet urejanja in področje uporabe)

Kar zadeva geografsko področje uporabe, se Uredba uporablja za vsa pomorska pristanišča vseevropskega prometnega omrežja, navedena v Prilogi II k Uredbi (EU) št. 1315/2013 (zdaj nadomeščeni z Uredbo (EU) 2024/1679)[7].

Vendar se lahko države članice na podlagi člena 1(5) Uredbe odločijo, da je ne bodo uporabljale za pomorska pristanišča „celovitega“ omrežja, ki se nahajajo v najbolj oddaljenih regijah. Tako uradno obvestilo je predložila Portugalska. Prav tako se lahko države članice odločijo, da bodo Uredbo uporabljale za pomorska pristanišča, ki niso del vseevropskega

(EU) 2017/352 o vzpostavitvi okvira za izvajanje pristaniških storitev in skupnih pravil o finančni preglednosti pristanišč), Urad za publikacije Evropske unije, 2026, ISBN: 978-92-68-36569-4, https://op.europa.eu/publication/manifestation_identifier/PUB_MI0126001ENN.

[7] Uredba (EU) 2024/1679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o smernicah Unije za razvoj vseevropskega prometnega omrežja, spremembi uredb (EU) 2021/1153 in (EU) št. 913/2010 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1315/2013 (UL L, 2024/1679, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1679/oj).

prometnega omrežja[8]. Uredba se zato trenutno uporablja za vseh 97 pristanišč jedrnega omrežja in 230 pristanišč „celovitega“ omrežja.

Kar zadeva **stvarno področje uporabe**, se Uredba v celoti uporablja za izvajanje naslednjih kategorij pristaniških storitev, bodisi znotraj pristaniškega območja bodisi na plovnih poteh za dostop do pristanišča: (i) oskrbovanje z gorivom, (ii) privez, (iii) zbiranje ladijskih odpadkov in ostankov tovora ter (iv) vleka.

Člen 2 Uredbe (opredelitev pojmov)

Nekatere države članice in deležniki so predložili vprašanja glede razlage več opredelitev pojmov iz člena 2. Komisija je vprašanja in odgovore delila v okviru dela Evropskega pristaniškega foruma, kot je navedeno zgoraj.

2.2. Poglavje II: Izvajanje pristaniških storitev

Poglavje II Uredbe, ki ga sestavljajo **členi 3 do 10,** vsebuje pravila, ki se nanašajo na izvajanje pristaniških storitev, in sicer na: (i) organiziranje pristaniških storitev, (ii) minimalne zahteve za izvajanje pristaniških storitev, (iii) postopke za zagotavljanje izpolnjevanja minimalnih zahtev, (iv) omejitve števila izvajalcev pristaniških storitev, (v) obveznosti javne službe, (vi) notranje izvajalce, (vii) varstvo pravic delavcev ter (viii) izvzetja.

Člen 3 Uredbe (organiziranje pristaniških storitev)

Ta člen na splošno opisuje pravila o organiziranju pristaniških storitev, ki so podrobneje določena v naslednjih členih. Ta pravila zajemajo vprašanja, kot so: (i) minimalne zahteve, (ii) omejitve števila izvajalcev, (iii) obveznosti javne službe in (iv) omejitve v zvezi z notranjimi upravljavci.

V študiji je bilo ugotovljeno, da so bile minimalne zahteve pogoj, ki se je najpogosteje uporabljal za pristaniške storitve, sledile pa so omejitve števila izvajalcev in obveznosti javne službe. Omejitve v zvezi z notranjimi upravljavci so se uporabljale le redko, če sploh. Vendar je bila večina teh pogojev v veljavi že pred začetkom uporabe Uredbe. Te pogoje so večinoma uporabljali upravni organi pristanišč, saj večina držav članic, razen dveh, ni uvedla nobenega od teh pogojev.

Člen 4 Uredbe (minimalne zahteve za izvajanje pristaniških storitev)

V študiji je bilo ugotovljeno, da so vsi izvajalci pristaniških storitev, ki so odgovorili na vprašalnik, navedli, da morajo izpolnjevati minimalne zahteve. Večina izvajalcev, ki so odgovorili na vprašalnik, je navedla, da uporaba Uredbe ni prinesla sprememb teh zahtev. Z

[8] Do zdaj takega uradnega obvestila ni predložila nobena država članica.

nekaj izjemami so vsi upravni organi pristanišč uporabljali minimalne zahteve za opravljanje pristaniških storitev.

Na podlagi člena 4(3) Uredbe so tri države članice – Francija, Italija in Španija – Komisijo obvestile o svoji odločitvi, da uvedejo zahtevo glede „nacionalne zastave“ za vodna plovila, ki se večinoma uporabljajo za operacije vleke ali priveza v pristaniščih, ki se nahajajo na njihovem ozemlju (tj. plovila za vleko so morala biti registrirana pod zastavo države, v kateri so izvajala storitve). Komisija je nato zoper eno od teh držav članic prejela pritožbo glede izvajanja člena 4(3) Uredbe. Zatem je zoper vse tri države članice začela postopke za ugotavljanje kršitev v zvezi z zahtevo glede „nacionalne zastave“: INFR(2025)2080 – Francija, INFR(2025)2081 – Italija in INFR(2025)4021 – Španija.

Člen 5 Uredbe (postopek za zagotavljanje izpolnjevanja minimalnih zahtev

V študiji je bilo ugotovljeno, da je velika večina izvajalcev pristaniških storitev navedla, da so odgovor na zahtevo za opravljanje pristaniške storitve prejeli v manj kot enem mesecu. V dveh primerih so izvajalci pristaniških storitev poročali, da je bila njihova zahteva za opravljanje pristaniške storitve zavrnjena zaradi neizpolnjevanja minimalnih zahtev.

Člen 6 Uredbe (omejitve števila izvajalcev pristaniških storitev)

Portugalska se je na podlagi člena 6(1) Uredbe odločila[9], da svojim pristaniščem v „celovitem“ omrežju, ki ne izpolnjujejo meril iz člena 20(2), točka (b), Uredbe (EU) št. 1315/2013[10], podeli pooblastilo za omejitev števila izvajalcev storitev za določeno pristaniško storitev.

V študiji je bilo ugotovljeno, da se je za uvedbo takih omejitev odločila približno polovica upravnih organov pristanišč, ki so odgovorili na vprašalnik, približno polovica pa takih zahtev ni uvedla. Vsi upravni organi pristanišč, ki so navedli, da uporabljajo omejitve, so sporočili, da so bile te omejitve vzpostavljene že pred začetkom uporabe Uredbe. Na splošno je oskrbovanje z gorivom najmanj omejena pristaniška storitev, najbolj omejeni storitvi pa sta pilotaža in vleka, tudi zaradi uvedbe zahteve glede „nacionalne zastave“ za vlačilce. Glavni razlogi za uvedbo omejitev, ki so jih navedli upravni organi, se nanašajo na opravljanje obveznosti javne službe in potrebo po zagotavljanju varnih, zaščitenih ali okoljsko trajnostnih pristaniških dejavnosti. Nekateri upravni organi pristanišč izvajajo določene pristaniške storitve sami ali prek subjekta pod svojim nadzorom, nekateri pa so se odločili število izvajalcev omejiti na enega samega izvajalca.

Člen 7 Uredbe (obveznosti javne službe)

V študiji je bilo ugotovljeno, da sta dve državi članici, Belgija in Portugalska, pravico za uvedbo obveznosti javne službe prenesli na upravne organe pristanišč. Poleg tega obveznosti javne službe nalagata tudi eno pristanišče na Finskem in eno v Italiji. V zvezi s tem se največ obveznosti javne službe nanaša na pilotažo, vleko, privez in zbiranje odpadkov.

[9] Uredba-zakon št. 9/2022 z dne 11. januarja 2022.
[10] Zdaj člen 25(4), točka (b), Uredbe (EU) 2024/1679.

Člen 8 Uredbe (notranji upravljavec)

V študiji je bilo ugotovljeno, da so v eni državi članici (na Danskem) notranji upravljavci[11] razmeroma pogosti, nekaj notranjih upravljavcev posameznih pristaniških storitev pa je tudi v nekaterih pristaniščih v Belgiji, na Hrvaškem, v Nemčiji, Italiji, Latviji in na Portugalskem. Pristaniške storitve, za katere je bilo sporočeno, da jih izvajajo notranji upravljavci, so vse pristaniške storitve, ki jih zajema Uredba, po številu pojavitev pa nobena ne izstopa.

Člen 9 Uredbe (varstvo pravic delavcev)

V študiji je bilo ugotovljeno, da je večina upravnih organov pristanišč že pred začetkom uporabe Uredbe zahtevala zagotovilo o ustreznih delovnih pogojih za osebje, štiri pristanišča pa so celo prenesla pravice in obveznosti prejšnjega izvajalca pristaniških storitev na novega izvajalca.

Člen 10 Uredbe (izvzetja)

Poglavje II (o izvajanju pristaniških storitev) in člen 21 (o prehodnih ukrepih) Uredbe se ne uporabljata za ravnanje s tovorom, potniške storitve ali pilotažo. Kljub temu se lahko države članice na podlagi člena 10(2) Uredbe odločijo, da bodo tako poglavje II kakor člen 21 uporabljale za pilotažo. To možnost je izkoristila ena država, in sicer Slovenija[12].

2.3. Poglavje III: Finančna preglednost in avtonomija

Poglavje III Uredbe, ki ga sestavljajo **členi 11 do 13,** vsebuje pravila, ki se nanašajo na: (i) preglednost finančnih odnosov med javnimi organi in upravnim organom pristanišča, (ii) pristojbine za pristaniške storitve in (iii) pristojbine za pristaniško infrastrukturo.

Opozoriti je treba, da člen 10(1) sicer izvzema ravnanje s tovorom, potniške storitve in pilotažo s področja uporabe poglavja II, vendar so vse tri storitve zajete z določbami poglavja III.

Člen 11 Uredbe (preglednost finančnih odnosov)

V študiji je bilo ugotovljeno, da so od sprejetja Uredbe en upravni organ pristanišča in več izvajalcev pristaniških storitev prilagodili svoje računovodske sisteme. Finančna preglednost upravnih organov pristanišč in izvajalcev pristaniških storitev je zagotovljena z objavo letnih računovodskih izkazov ali poročil ter z revizijami ali predložitvami pristojnim državnim organom. V podporni študiji so podrobnejše informacije o: (i) ločevanju javnih sredstev, prejetih za izvajanje pristaniških storitev ali dejavnosti poglabljanja, od sredstev, dodeljenih za druge dejavnosti (člen 11(2) Uredbe), (ii) pritožbah (člen 11(5) Uredbe), (iii) novih javnih

[11] Upravni organ pristanišča ali pristojni organ se lahko odloči, da pristaniško storitev izvaja sam ali prek pravno ločenega subjekta, nad katerim opravlja stopnjo nadzora, podobno tisti, ki jo opravlja nad svojimi službami.
[12] Uradni list RS, št. 11/20.

sredstvih (člen 11(6) Uredbe), (iv) nadomestilu za obveznosti javne službe (člen 11(7) Uredbe) in (iv) možnosti – ki je ni uporabila nobena država članica – da se člen 11(2) ne uporablja za njihova pristanišča „celovitega“ omrežja (člen 11(8) uredbe). Študija je pokazala, da so bile zahteve glede ločevanja računov učinkovite.

Člen 12 Uredbe (pristojbine za pristaniške storitve)

V študiji je bilo ugotovljeno, da je približno tretjina upravnih organov pristanišč, ki so odgovorili na vprašalnik, navedla, da so pristojbine za pristaniške storitve vključene v druga plačila. Izvajalci pristaniških storitev so potrdili, da pristojbine za pristaniške storitve praviloma niso vključene v druga plačila, saj stranke pristojbine za pristaniške storitve plačajo neposredno izvajalcu storitev. V obdobju od januarja 2023 do aprila 2024 je bilo pri ustreznih organih v državah članicah vloženih zelo malo uradnih pritožb glede pristojbin za pristaniške storitve ali zahtev za predložitev informacij ustreznemu organu.

Člen 13 Uredbe (pristojbine za pristaniško infrastrukturo)

V študiji je bilo ugotovljeno, da so za veliko večino izvajalcev pristaniških storitev pristojbine za pristaniško infrastrukturo enostavno določljive. Od sprejetja Uredbe je pet upravnih organov pristanišč uvedlo razlike pri pristojbinah za pristaniško infrastrukturo iz razlogov, navedenih v členu 13(4). Nasprotno pa je skoraj tri četrtine izvajalcev pristaniških storitev, ki so odgovorili na vprašalnik, navedlo, da so bile pristojbine za pristaniško infrastrukturo v tem obdobju spremenjene in da so bile te spremembe v skoraj vseh primerih sporočene pravočasno. Poleg tega so v treh primerih povratne informacije deležnikov, s katerimi je bilo opravljeno posvetovanje, pokazale, da pristojbine za pristaniško infrastrukturo niso bile usklajene z načeli preglednosti, določenimi v Uredbi. V skoraj vseh primerih so pristojbine za pristaniško infrastrukturo objavljene. Nazadnje, kar zadeva pritožbe glede pristojbin za pristaniško infrastrukturo, ki so jih prejeli nacionalni organi, je četrtina upravnih organov pristanišč navedla, da so bili pozvani k predložitvi informacij ustreznemu organu.

2.4. Poglavje IV: Splošne in končne določbe

Poglavje IV Uredbe, ki ga sestavljajo **členi 14 do 22,** vsebuje pravila, ki se nanašajo na: (i) usposabljanje osebja, (ii) posvetovanje z uporabniki pristanišča in drugimi deležniki, (iii) obravnavo pritožb, (iv) ustrezne organe, (v) pritožbe in (vi) kazni.

Člen 14 Uredbe (usposabljanje osebja)

V študiji je bilo ugotovljeno, da so morali štirje izvajalci pristaniških storitev od začetka uporabe Uredbe spremeniti svoje prakse v zvezi z usposabljanjem osebja.

Člen 15 Uredbe (posvetovanje z uporabniki pristanišča in drugimi deležniki)

V študiji je bilo ugotovljeno, da so se skoraj vsi upravni organi pristanišč pred začetkom uporabe Uredbe posvetovali z uporabniki pristanišča in deležniki. Štiri danska pristanišča so navedla, da se z deležniki ne posvetujejo. Razen prostorskega načrtovanja se je število posvetovanj od začetka uporabe Uredbe v skoraj vseh kategorijah razlogov za posvetovanje povečalo. To povečanje je bilo najizrazitejše pri ukrepih za zagotavljanje varnosti na pristaniškem območju, po potrebi tudi za varovanje zdravja in zagotavljanje varnosti pristaniških delavcev. V študiji se je pokazalo, da je zahteva glede posvetovanja iz člena 15 Uredbe učinkovita.

Člen 16 Uredbe (obravnava pritožb)

Členi 16, 17 in 19 določajo, da morajo države članice Komisijo uradno obvestiti o nacionalnih postopkih in organih za obravnavo pritožb (člen 16), ustreznih organih (člen 17) in sistemu kazni (člen 19).

Do 24. marca 2019 so morale države članice Komisijo uradno obvestiti o: (i) postopku za obravnavo pritožb in (ii) organih, pristojnih za obravnavo pritožb (člen 16(7) Uredbe).

Do roka 24. marca 2019 je 8 od takratnih 23 pomorskih držav članic[13] v celoti izpolnilo svoje obveznosti uradnega obveščanja. Do oktobra 2019 je obveznosti uradnega obveščanja v celoti izpolnilo 14 pomorskih držav članic, Komisija pa je preostalim pomorskim državam članicam poslala dopis, v katerem jih je opomnila na obveznosti uradnega obveščanja. Do junija 2020 je obveznosti uradnega obveščanja v celoti izpolnilo skupno 16 držav članic. Do takrat so tri dodatne države članice obveznosti uradnega obveščanja izpolnile le delno. Komisija je zato začela več postopkov za ugotavljanje kršitev, ki so bili pozneje zaključeni, potem ko so države članice izpolnile obveznosti uradnega obveščanja ali odpravile vsebinske pomanjkljivosti[14].

Do dneva objave tega poročila so vse pomorske države članice izpolnile obveznosti uradnega obveščanja[15].

Glede na informacije, prejete od držav članic, je mogoče organe, pristojne za obravnavo pritožb, razvrstiti v različne kategorije: (i) regulativni organi, pristojni za promet, (ii) pomorski organi, (iii) organi, pristojni za konkurenco, varstvo potrošnikov ali trg, (iv) ministrstva, pristojna za prometno politiko, in celo (v) organi, ustanovljeni posebej za obravnavo pritožb glede pristanišč.

[13] Tj. države članice z vsaj enim pomorskim pristaniščem.

[14] Julija 2020 je Komisija začela postopke za ugotavljanje kršitev proti štirim državam članicam, ki do takrat niso izpolnile nobene od obveznosti uradnega obveščanja: INFR(2020)2210 – Belgija, INFR(2020)2211 – Ciper, INFR(2020)2212 – Nizozemska in INFR(2020)2213 – Portugalska. Do decembra 2022 so vse štiri države članice izpolnile vse obveznosti uradnega obveščanja, do aprila 2023 pa so bili ustrezni postopki za ugotavljanje kršitev zaključeni.
Junija 2021 je Komisija začela postopke za ugotavljanje kršitev proti trem državam članicam, ki so do takrat le delno izpolnile obveznosti uradnega obveščanja: INFR(2021)2042 – Hrvaška, INFR(2021)2043 – Italija in INFR(2021)2044 – Slovenija. Do novembra 2021 sta dve od teh držav članic izpolnili vse obveznosti uradnega obveščanja, do maja 2022 pa sta bila ustrezna postopka za ugotavljanje kršitev zaključena. Zadnji odprti postopek za ugotavljanje kršitev je bil zaključen decembra 2025.

[15] Na naslednjem spletišču je na voljo pregled uradnih obvestil: https://transport.ec.europa.eu/transport-modes/maritime/ports/port-services-regulation_sl.

Po preverjanju skladnosti prejetih uradnih obvestil je Komisija julija 2023 začela postopek za ugotavljanje kršitev INFR(2021)2041 proti Nemčiji zaradi: (i) neopredelitve organov, pristojnih za obravnavo pritožb za pristanišča v nekaterih njenih regijah, (ii) neustrezne opredelitve organov, pristojnih za obravnavo pritožb za pristanišča v drugih nemških regijah, z zahtevano stopnjo gotovosti, in (iii) neskladnosti imenovanih organov, pristojnih za obravnavo pritožb, z zahtevami iz člena 16(2) Uredbe. Potem ko je Nemčija odpravila pomanjkljivosti, je bil postopek za ugotavljanje kršitev maja 2025 zaključen.

V študiji je bilo ugotovljeno, da so bile zoper šest upravnih organov pristanišč vložene pritožbe. Pritožbe so bile vložene tudi glede pristaniških storitev, zlasti od ladjarjev. Omeniti je treba, da so glede na povratne informacije, ki so jih države članice predložile v okviru podporne študije, samo tri države članice Komisijo obvestile o prejetih pritožbah, in sicer Danska, Irska in Švedska. V večini držav članic je obrazec za obravnavo pritožb na voljo v lokalnem jeziku in v angleščini. Kar zadeva izmenjavo informacij o uporabi člena 16 (ki se nanaša na obravnavo pritožb), podporna študija poroča o takem sodelovanju med Dansko in Švedsko ter med Poljsko in Slovenijo. Komisija spodbuja takšno sodelovanje v skladu s členom 16(8) Uredbe. V skladu s členom 16(7) je Komisija objavila informacije, ki jih je prejela od držav članic glede njihovih organov, pristojnih za obravnavo pritožb[16].

Člen 17 Uredbe (ustrezni organi)

Uredba državam članicam nalaga tudi, da zagotovijo, da so uporabniki pristanišč in drugi ustrezni deležniki obveščeni o ustreznih organih iz: (i) člena 11(5) (pri pritožbah glede preglednosti finančnih odnosov), (ii) člena 12(3) (pri pritožbah glede pristojbin za pristaniške storitve) ter člena 13(6) (pri pritožbah glede pristojbin za pristaniško infrastrukturo) ter da države članice o teh organih obvestijo Komisijo. Komisija je te informacije objavila[17].

Glede na informacije, prejete od držav članic, med vrste ustreznih organov spadajo: (i) regulativni organi, pristojni za promet, (ii) pomorski organi, (iii) ministrstva, pristojna za promet ali pristaniško politiko, ali če je ustrezno, (iv) druga ministrstva, organi za varstvo konkurence ali organi za obravnavo pritožb za posamezna pristanišča.

Člen 18 Uredbe (pritožbe)

V okviru študije ni bilo mogoče pridobiti informacij o pritožbah zoper odločitve ali posamične ukrepe, ki jih je v skladu z Uredbo sprejel upravni organ pristanišča, pristojni organ ali kak drug ustrezen nacionalni organ.

Člen 19 Uredbe (kazni)

Države članice so morale v skladu z Uredbo: (i) določiti pravila o učinkovitih, sorazmernih in odvračilnih kaznih, ki se uporabljajo za kršitve Uredbe, ter (ii) sprejeti vse ukrepe, ki so

[16] Https://transport.ec.europa.eu/transport-modes/maritime/ports/port-services-regulation_sl.
[17] Https://transport.ec.europa.eu/transport-modes/maritime/ports/port-services-regulation_sl.

potrebni za zagotovitev, da se ta pravila izvajajo. Države članice so morale o teh ukrepih uradno obvestiti tudi Komisijo. Vendar drugače od pravil o obravnavi pritožb in uradnem obveščanju Komisije o ustreznih organih Komisija ni zavezana k objavi informacij o kaznih. V podporni študiji niso bile ugotovljene nobene dodatne informacije.

Člen 20 Uredbe (poročilo – napredek, dosežen v okviru Odbora EU za sektorski socialni dialog v sektorju pristanišč)

Poleg predložitve tega poročila Evropskemu parlamentu in Svetu o delovanju in učinkih Uredbe člen 20 Uredbe zahteva, da se v tem poročilu upošteva vsak napredek, dosežen v okviru Odbora EU za sektorski socialni dialog v sektorju pristanišč. Od začetka veljavnosti Uredbe je potekalo 22 sej Odbora za sektorski socialni dialog v sektorju pristanišč. Pomemben dosežek socialnih partnerjev, ki sodelujejo v tem odboru, je sporazum o usposabljanju pristaniških delavcev glede zaplinjenih zabojnikov, dosežen leta 2023. Odbor EU za sektorski socialni dialog v sektorju pristanišč je razpravljal tudi o: (i) vplivu tehnoloških sprememb na sektor, (ii) vplivu politike EU na področju konkurence, vključno z uredbo o skupinskih izjemah za konzorcije, na sektor, (iii) smernicah za preprečevanje nesreč v pristaniščih, (iv) varnosti na krovu, (v) spretnostih in usposabljanju, (vi) ženskah in mladih v pristaniškem sektorju, (vii) zahtevah EU za varno nakladanje in razkladanje ladij za prevoz razsutega tovora, (viii) pomorski varnosti, (ix) vplivu razširitve sistema za trgovanje z emisijami na sektor pomorskega prometa in (x) evropski strategiji za pristanišča.

Med pripravami na sejo Odbora EU za sektorski socialni dialog v sektorju pristanišč 5. februarja 2026 so tri organizacije na ravni EU, ki zastopajo pristaniške delavce, izrazile mnenje, da je socialni dialog na ravni EU prinesel skromne oprijemljive rezultate, ter Komisijo in druge priznane socialne partnerje obvestile o svoji odločitvi, da izstopijo iz odbora. Komisija se je z odločitvijo seznanila, hkrati pa ostala zavezana socialnemu dialogu in posvetovanju s socialnimi partnerji, da bi zagotovila vključevanje vseh deležnikov v oblikovanje politik.

Člen 21 Uredbe (prehodni ukrepi)

Ta člen vsebuje pravila o **prehodnih ukrepih**, ki določajo, da:

- se Uredba ne uporablja za pogodbe o pristaniških storitvah, ki so bile sklenjene pred 15. februarjem 2017 in so časovno omejene,
- je treba pogodbe o pristaniških storitvah, ki so bile sklenjene pred 15. februarjem 2017 in časovno niso omejene ali imajo podobne učinke, spremeniti, da se uskladijo z Uredbo, do 1. julija 2025.

V študiji je bilo ugotovljeno, da je sedem pristaniških organov izjavilo, da nimajo pogodb o pristaniških storitvah, ki bi bile sklenjene pred 15. februarjem 2017 in bi bile časovno omejene ali bi veljale v trenutku začetka veljavnosti Uredbe. Po drugi strani so drugi upravni organi pristanišč izjavili, da imajo take pogodbe za nekatere vrste pristaniških storitev. Petina izvajalcev pristaniških storitev, ki so odgovorili na vprašalnik, je navedla, da so imeli pogodbo, sklenjeno pred začetkom veljavnosti Uredbe, ki je bila časovno omejena. Noben upravni organ pristanišč ni imel pogodb o pristaniških storitvah, sklenjenih pred 15. februarjem 2017, ki časovno niso bile omejene. Vendar je nekaj izvajalcev pristaniških

storitev imelo take pogodbe, večinoma z določenim prehodnim obdobjem za uskladitev z Uredbo. Študija za ugotavljanje dejstev je pokazala, da je imela ena država članica take pogodbe sklenjene za vse družbe, ki izvajajo pilotažo na njenem ozemlju. Opozoriti je treba, da bi bilo treba v skladu s členom 21(2) Uredbe pogodbe o pristaniških storitvah, ki so bile sklenjene pred 15. februarjem 2017 in časovno niso omejene ali imajo podobne učinke, spremeniti, da se uskladijo z Uredbo, do 1. julija 2025.

Člen 22 Uredbe (začetek veljavnosti)

Nazadnje, ta člen vsebuje dveletni **odlog datuma začetka uporabe** Uredbe od datuma začetka njene veljavnosti, kar pomeni, da se je začela uporabljati šele 24. marca 2019.

3. SPREMEMBE UREDBE IN NJIHOVO IZVAJANJE

Od sprejetja Uredbe 14. februarja 2017 je bila sprejeta ena sprememba, ki vpliva na njeno uporabo, in sicer Uredba (EU) 2020/697 Evropskega parlamenta in Sveta[18], ki je upravnim organom pristanišč ali pristojnim organom omogočila zagotavljanje prožnosti do oktobra 2020 pri pobiranju pristojbin za pristaniško infrastrukturo zaradi izbruha COVID-19.

V skladu s členom 1 Uredbe (EU) 2020/697 se lahko upravni organ pristanišča ali pristojni organ odloči, da odpravi, začasno oprosti, zmanjša ali odloži plačilo pristojbin za pristaniško infrastrukturo, ki naj bi se izplačale za obdobje od 1. marca 2020 do 31. oktobra 2020.

Po podatkih, zbranih v podporni študiji, je zgoraj navedene možnosti iz člena 1 Uredbe (EU) 2020/697 uporabilo pet držav članic za vsa pristanišča v svoji državi, šest upravnih organov pristanišč in en pristojni organ. Podrobnosti o izvedenih ukrepih so navedene v podporni študiji.

4. ZAKLJUČEK

Od sprejetja Uredbe pred devetimi leti se je ta z nekaterimi zamudami postopno izvajala.

Države članice in deležniki so pred začetkom uporabe Uredbe opredelili potrebo po nasvetih Komisije glede več določb, da bi se pojasnil njihov pomen. Komisija je te smernice zagotovila leta 2018, da bi pripomogla k ustreznemu izvajanju Uredbe. Pritožb in postopkov za ugotavljanje kršitev, povezanih z nepravilno uporabo Uredbe, je bilo malo.

Kar zadeva izvrševanje, je bilo ukrepanje Komisije osredotočeno na obveznosti uradnega obveščanja držav članic. To je po potrebi vključevalo začetek več postopkov za ugotavljanje

[18] Uredba (EU) 2020/697 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 2020 o spremembi Uredbe (EU) 2017/352, da se upravnemu organu pristanišča ali pristojnemu organu dovoli zagotavljanje prožnosti pri pobiranju pristojbin za pristaniško infrastrukturo v okviru izbruha COVID-19 (UL L 165, 27.5.2020, str. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/697/oj).

kršitev, ki so vsi dosegli želeni učinek, tj. zagotovitev skladnosti z obveznostmi uradnega obveščanja držav članic.

Uredba (EU) 2020/697 je upravnemu organu pristanišča ali pristojnemu organu dala možnost, da v okviru pandemije COVID-19 odpravi, začasno oprosti, zmanjša ali odloži plačilo pristojbin za pristaniško infrastrukturo, ki naj bi se izplačale za obdobje od 1. marca 2020 do 31. oktobra 2020. Evropska pristanišča te začasne možnosti skoraj niso uporabljala, zato podaljšanje ukrepa ni bilo ocenjeno kot potrebno.

Komisija na splošno meni, da je izvajanje okvira EU za izvajanje pristaniških storitev in skupnih pravil o finančni preglednosti pristanišč v skladu s cilji iz Uredbe in zadovoljivo.

Komisija bo kljub temu še naprej sodelovala z državami članicami in deležniki, da bi spremljala njegovo pravilno uporabo v 327 pristaniščih vseevropskega prometnega omrežja.